

Verslag Erfgoedcommissie woensdag 10 november 2021

Aanwezig: Nele Beyens, Kristien Hermans, Walter Sevenants, Paul Van Leest, Roan Vercammen

Verontschuldigd: Chris Borgions, Johan Bonnast, Danny Claes, Steven Demont, Kristien Goeminne, Henri Vannoppen,

I. Werking erfgoedcommissie

- **Goedkeuring verslag vergadering 06/10/2021**

Het verslag wordt door de leden goedgekeurd.

- **Goedkeuring (pre)adviezen verleend via email**

De (pre)adviezen worden door de leden goedgekeurd.

II. Bestuur & beleid

- **COVID-19 maatregelen: fysieke vergaderingen?**

Omwille van de Corona-situatie zullen de vergaderingen online blijven topt nader order.

- **Update inventaris waardevol bouwkundig erfgoed**

Matthias Diependaele, Vlaamse minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed, ondertekende op 22 september 2021 het ministerieel besluit tot vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed in de provincie Vlaams-Brabant. Het vaststellingsbesluit wordt op 28 september 2021 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De rechtsgevolgen gekoppeld aan het vaststellingsbesluit zijn vanaf 8 oktober 2021 van kracht.

Voor Kortenberg werden geen panden uit de inventaris verwijderd. Volgende panden (code 2 in het Monumentenplan) werden aan de inventaris toegevoegd (o.b.v. advies Geck!):

- EV Dalemstraat 6 Les Mèlèzes
- EK Dorpsplein 10 (klooster – pensionaat O.L.Vrouw Lourdes)
- KO Leuvensesteenweg 397 en 399
- KO Leuvensesteenweg 142 villa Beaujean
- KO Leuvensesteenweg 306 en 308 villaz Sans Souci
- EK Mechelsestwg 10 villa Wafelaerts
- EK Mechelsesteenweg 11

Volgende panden maakten deel uit van het advies van Geck!, maar werden door het agentschap Onroerend Erfgoed niet weerhouden:

- KO Hertog Jan II laan villa Carré
- KO Leuvensestwg 40
- KO Leuvensestwg 172-176
- EV Twee Leeuwenstraat 17 villa Pauwels / Le Carillon

- **Kerkenplan Kortenberg – opmaak beheersplan kerk van Everberg: ter info**

De gemeente heeft de opdracht gegeven aan Interleuven voor de opmaak van een onroerenderfgoedbeheerplan van de kerk van Everberg.

- **Visienota Lokaal Erfgoedbeleid – startdocument**

De visienota van minister Diependaele voor het lokaal onroerenderfgoedbeleid heeft mogelijk gevolgen voor het erfgoedbeleid van Kortenberg. De leden van de Geck! nemen dit document door. De bevindingen zullen op de volgende vergadering besproken worden.

<https://www.onroerenderfgoed.be/nieuws/de-visienota-lokaal-onroerenderfgoedbeleid-van-tot-z>

III. Dossiers RO – preadvies

- **EV Boeyendaalstr Aquafin bufferbekkens**

Het openbaar onderzoek loopt van 26 oktober tot en met 24 november 2021. De commissie had geadviseerd om voldoende afstand te houden van de kapel (met onderliggende waterput). Naar verluid zou op basis van dit advies de riolering iets zuidelijker ingetekend zijn.

De commissie adviseert om de betekenis van deze plek te visualiseren op basis van de vele sagen en legendes die met deze kapel verbonden zijn, vb. door het plaatsen van een informatiebord en, de aanplant van een eik en een houten kruis.

- **EK Oudebaan 43A Kasteel Hof ter Bruggen**

De commissie stelt voor om na te gaan hoever het staat met de opmaak van het beheersplan.

- **EK Oudebaan 59**

De gemeente heeft aan de eigenaar voorgesteld om een bouwhistorische opname en waardestelling te laten uitvoeren.

IV. Dossiers RO – advies

- **EK Engerstraat 150 (beschermd dorpsgezicht, code 3/2)**

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft een negatief advies gegeven. De commissie wacht met het geven van een advies tot de situatie duidelijker is.

- **EV Twee Leeuwenstraat 19: VK-aanvraag**

De commissie geeft een positief advies.

- **KO Brouwerijstraat 49 tem 61 (code 4&5/4): advies sloop & nieuwbouw (advies uiterlijk 30 oktober 2021)**

Op 19 oktober 2021 werd een plaatsbezoek uitgevoerd aan Brouwerijstraat 51 in functie van een bouwhistorisch opname en waardestelling. De waardestelling van het Monumentenplan (code 4/4) kan bevestigd worden voor de woning én de bedrijfsgebouwen uit de 1ste helft van de 20ste eeuw. De onderdelen uit de 2de helft van de 20ste eeuw (cf. bouwvergunning 1974) worden als storend gewaardeerd.

De commissie geeft een negatief advies voor deze aanvraag:

- De nieuwbouw langs de Brouwerijstraat heeft een andere ritmiek en schaal dan de bestaande panden aan deze zijde van deze straat, waardoor de architecturale beeldwaarde van deze straatgevel geschaad wordt.
- Eenzelfde opmerking Im.b.t; de schaal geldt ook voor de nieuwbouw in het binnengebied.

- Voor het ontwerp van de nieuwbouw in het binnengebied werd niet nagegaan in welke mate de kwaliteiten van het aanwezig waardevol erfgoed kon meegenomen worden, zoals de architecturale typologie van de brouwerij.
- Een ontwikkeling van dit plangebied vereist een totaalvisie op het volledig binnengebied omsloten door de Leuvensesteenweg, Karterstraat, Brouwerijstraat en Kerkstraat, waarbij o.a. de doorwaadbaarheid en het groen van deze plek moeten bekeken worden.

V. Dossiers RO – opvolging advies & vergunning (OE)

• KO Edegemstraat Cohousing: archeologisch vooronderzoek

De erfgoedcommissie wijst reeds lange tijd op de verminderde kwaliteit van de uitgevoerde archeologische onderzoeken n.a.v. ruimtelijke ontwikkelingen in Kortenberg. Dit wordt spijtig genoeg nog eens bevestigd door het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd n.a.v. het cohousingproject aan de Engelenstraat .

Om onze bezorgdheid aan te kaarten werd volgende email gestuurd naar het agentschap Onroerend Erfgoed en de erkend archeoloog (Lares): *“De Gemeentelijke Erfgoedcommissie van Kortenberg probeert bij te houden welke archeologische onderzoeken uitgevoerd worden binnen het grondgebied van Kortenberg en vooral welke resultaten dit oplevert.*

Onlangs werd door Lares een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in de Engelenstraat te Kortenberg n.a.v. een cohousing-project. Zie

<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/19630>

Er werd akte genomen van de nota op 14/08/2021.

Na lezing van de nota werd volgens ons het terrein op basis van een onvolledig en foutief geïnterpreteerd onderzoek archeologisch vrijgegeven. Oorzaak lijkt een foutieve bodemkundige interpretatie van het plangebied.

Ons vermoeden werd bevestigd door de evaluatie van de bodemkundige aspecten van de nota door Stefaan Dondeyne (zie bijlage).

Het is zeker niet onze bedoeling om iemand iets te verwijten. We hopen wel dat dit als een leermoment gezien wordt en aanzet om de zaken in de toekomst beter te doen.

Vragen zijn dan ook hoe dergelijke gevallen in de toekomst kunnen vermeden worden en hoe deze situatie in dit project als nog kan rechtgezet worden.”

• KO Leuvensestwg 175 Ludosite: vraag aannemer m.b.t. schouw

Sarah Bossin, architecte, stelde de volgende vraag:

“Mijn vraag handelt over volgende omgevingsvergunning:

- *Dossiernummer intern: OMV_2020143559_230*
- *Aanvraagnr.: 2020230*
- *Omgevingsnummer: OMV_2020143559*

De aanvraag heeft betrekking op een terrein met als adres 3070 Kortenberg, Leuvensesteenweg 175 en met als kadastrale omschrijving (afd. 1) sectie A 24 H3.

Wij zijn momenteel bezig met de uitvoering van de werken aan de villa. Op vraag van de gemeente en van erfgoed moet de schouw behouden blijven. Zie foto in bijlage.

De schouw is echter in zeer slechte staat. De ingenieur stabiliteit is op de werf geweest en concludeert het volgende:

“Tijdens ons plaatsbezoek van eerder vandaag is er gebleken dat de schouw van de villa niet meer autostabiel is.

Eenzijds is de kwaliteit van het metselwerk zeer ondermaats. De mortel tussen de stenen is zeer verweerd waardoor het metselwerk zijn sterkte verliest. anderzijds zal in de nieuwe toestand de oorspronkelijke toestand niet hersteld worden. De uitkraging van de schouw wordt groter. Wegens bovenstaande factoren adviseren wij van deze schouw niet te behouden in de huidige opbouw en ze dus af te breken.”

Wij vragen ons af wat de meerwaarde van de schouw is voor de te behouden voorgevel (erfgoed)? Moet deze schouw terug opgebouwd worden conform de bestaande of mag deze schouw weggelaten worden?

Alvast bedankt voor jullie antwoord.”

De commissie adviseert dat, ten uitzonderlijke titel, de schouw vanaf de 1ste verdieping mag afgebroken worden mits deze heropgebouwd wordt naar bestaand model.

VI. Onderhoud en herstel gemeentelijk patrimonium

- **EK Lelieboomgaarden Sint-Jozefkapel (code 3/nvt): FERM troostplek en herstel kapel en omgevingsaanleg**

Op woensdag 10 november 2021 werd een plaatsbezoek uitgevoerd door Peter en Joris van de gemeente en de voorzitter van de Geck! om dit dossier terug op te starten. De gemeente heeft 6.000 euro voorzien voor de restauratie van de kapel. Dit bedrag is gebaseerd op de offerte van IGO van 9/9/2019 voor 5.154,60 euro (incl. BTW). Deze offerte geen rekening hield echter geen rekening met een aantal punten van het bestek. IGO heeft daarna een aangepaste offerte bezorgd voor 9.240,47 euro (incl. BTW). De voorzitter bezorgt de ontvangen offertes van IGO en Woningrenovatie en het bestek aan Peter en Joris. Peter en Joris gaan na bij IGO wat de actuele prijsofferte is die voldoet aan het bestek.

Voor de erfgoedcommissie liggen twee mogelijke opties m.b.t. de kapel op tafel:

- Optie 1: restauratie van de kapel naar historisch model
- Optie 2: de kapel opladen met nieuwe betekenissen en dit materialiseren via een aangepast ontwerp.

Cruciale vraag is hoe de bewaringstoestand zal zijn van de baksteen na verwijdering van de cementbepleistering én of de bakstenen van de boogvormige kraag boven de nis wel gereconstrueerd kunnen worden. Hij stelt voor om de toestand te evalueren na het afkappen van de bepleistering, de sokkel opnieuw te bepleisteren (volgens specificaties bestek) en het deel boven de zone ofwel te herstellen ofwel af te breken en naar historisch model herop te bouwen.

Walter zal de opties en het voorstel van Peter aan de commissie voorleggen.

De commissie gaat akkoord met optie 1 en het voorstel van Peter. Het opladen van de kapel met nieuwe waarden zal daarna beteken worden.

- **EK Balkenstraat Kapel Scherpenheuvel (code 3/3): herstel dakbedekking**

De commissie vraagt aan schepen Kr. Goeminne om een stand-van-zaken te geven tegen volgende vergadering.

- **ME Wijnegemhofstraat Kapel O.L.Vrouw van Lourdes (code 3/nvt): herstel datumsteen**

De voorzitter zal Peter Van den Brande hiervoor contacteren.

- **KO Onze-Lieve-Vrouwekerk: gedenkplaat**

De voorzitter zal de kerkraad hiervoor contacteren.

VII. Varia

- **EK Molenbeekplein Missiekruis: melding Natuurpunt vzw**

Natuurpunt is eigenaar van een hoekperceel aan het Molenbeekplein in Erps-Kwerps. Daarop staat een missiekruis, geflankeerd door enkele dennen. Natuurpunt en Regionale Landschappen Dijleland gaan deze dennen kappen en vervangen door een linde. Het missiekruis zal ook hersteld en opnieuw geplaatst worden. De erfgoedcommissie dankt beide organisaties bij deze voor hun inspanningen om het erfgoed te behouden en herstellen.

Volgende vergadering: **woensdag 08/12/2021 20u00 – digitaal overleg**